



Bertel Haarders tale ved overrækkelsen af Danske Talers Ærespris

Taler

Bertel Haarder
Fhv. minister og MF. og nuv.
Formand for Det Kongelige
Teater

Dato

16. november 2022

Sted

Vartovs Store Sal, København

Deres Majestæt.

Vi har i Danmark noget så sjældent som en dybt kreativ monark.

Alene den præstation at få befolkningen til at lytte, skønt monarken hverken kan tale politik eller blande sig med provokerende synspunkter i aktuelle debatter, det er en præstation i sig selv.

I en hel radioudsendelse i serien Klog på Sprog med Adrian Hughes har Dronningen selv sagt, at hun husker i billeder.

Og det forstår man levende, når man erindrer, hvor meget Dronningen bruger billeder i sin måde at tale til os på.

Det der huskes, det huskes jo bedst, hvis der er et billede på.

Der er et godt eksempel i bogen [Villadsen, Lisa Storm (red.) Dronningen taler (2022)], hvor Hendes Majestæt siger i en nytårstale: "Vi kan ikke parkere hele ansvaret på rådhuset eller forvente at alle problemer kan løses gennem lovgivning."

Det er jo faktisk en virkelig politisk udtalelse.

Men fordi det siges med et billede, og fordi det beskriver noget alment menneskeligt, så gik det an.

I høj grad.

Også fordi det handler om, hvad der tjener samfundet, om samfundets moral og borgersind.

Vi husker alle "Coronatalen", om letsindig adfærd, der rummede sætningen: Det synes jeg ikke, man kan være bekendt. Det er tankeløst og først og fremmest hensynsløst.

Meget stærke ord.

Men det var jo almene ord, om en almen situation, der var alvorlig for os alle, så det gik an.

Og om indvandringen.

De herostratisk berømte linjer: Så kommer vi med vores danske humor og dumsmarte bemærkninger, så møder vi dem med kølighed, og så er der ikke langt til chikane og grove metoder. Det kan vi ikke være bekendt.

Igen en ganske stærk måde at formulere det på, at det kan ende i chikane og grove metoder.

Ved andre lejligheder har Dronningen været ude efter selvoptagethed, egoisme, forråelse og manglende nærvær, og som nævnt manglende borgersind.

[På] side 82 i bogen er der et citat også fra en nytårstale: "Hvad jager vi dog efter? Er det lykken. Den har endnu ingen fanget ved kun at tænke på sig selv, den smutter fra os, hvis vi tror, vi kan gribe den uden at dele den med andre – ja, uden at det først og fremmest er de andres lykke, vi vil. Gælder dette blandt os selv i vores eget land, gælder det i lige så høj grad mellem nationerne."

Så kommer der noget, som jeg faktisk er lidt uenig i, men som også, men som også gik an.

Altså Det var det med nationalismens spøgelse.

Det var da der pludselig var krig på Balkan.

"Er det ved at dukke op hos os selv? Er vores egen rød/hvide begejstring over en fodboldsejr i virkeligheden et udslag af det samme?"

Det blev jeg da lidt provokeret over, fordi jeg var en af dem der jublede, men det er jo et eksempel.

Der er andre eksempler, og det gik jo i den grad an og nævne det, fordi national fanatisme er et problem.

Det må vi alle indrømme.

Dronningen nyder jo godt af det forhold, at de væsentligste forhold i tilværelsen ikke har med politik at gøre.

Det hun har på hjertet vedrører det almene.

Det, vi har fælles.

Folks længes efter ånd og visdom og livsklogskab.

Og jo mere Dronningen er kommet op i årene, for det er hun jo, jo mere ånd og visdom og livsklogskab har hun udtrykket.

Men vel at mærke uden at være selvhøjtidelig.

Det er noget af det værste, Dronningen ved.

Selvironi og humor ligger lige for, for Hendes Majestæt.

Det er jo ikke tilfældigt, at hun møder op til Ulf Pilgaards afsked i Cirkusrevyen og pludselig træder ind på scenen.

Han, som ikke har gjort andet end at parodiere Dronningen.

Men det har fået hende til at elske ham og omvendt.

For slet ikke at tale om Smadre-manden, som gudhjælpemig blev inviteret til at underholde en stor forsamling i den fine sal på Christiansborg og kom ind som

Onslow i beskidt undertøj og så videre og sagde de frygteligste ting til os.

Dronningen elsker ham, og det er gengældt.

At være dybt taktsom og højtidelig uden at være selvhøjtidelig, det er Hendes Majestæt Dronningens aftryk på dansk talerkunst.

Og derfor er jeg rigtig glad for at kunne overrække hende Danske Talers Ærespris i form af dette lærde værk, som jeg nu vil overrække Dronningen.

Kilde

Transskriberet af Word og bearbejdet af redaktionen

Kildetype

Transkription

Tags

Kongehuset, Prisuddelingstale

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/bertel-haarders-tale-ved-overraekelsen-af-danske-talers-aerespris>